

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2

Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα

Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332

Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 30-4-2025

Αρ. πρωτ.: 111950

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων

Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου

Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 4249/27-3-2025 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι **κ.κ. Βουλευτές**, όπως αναγράφονται στον πίνακα αποδεκτών, για τα θέματα της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με στήριξη της επιχειρηματικότητας στην πρωτογενή παραγωγή, σημειώνεται ότι η ενθάρρυνση της νεανικής επιχειρηματικότητας, ως μέσο για την καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, βρίσκεται στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων του στρατηγικού σχεδιασμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) για τη στήριξη των αγροτικών περιοχών της χώρας, καθώς αναγνωρίζεται ο καθοριστικός της ρόλος στη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα των τοπικών οικονομιών και κοινωνιών, όπως και το γεγονός ότι αποτελεί το ιδανικό μέσο πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, όπως οι άνεργοι, οι νέοι, οι γυναίκες, οι μετανάστες κ.λπ., στην αγορά εργασίας, αλλά και ενσωμάτωσής τους στη διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης του αγροτικού χώρου.

Ιδιαίτερα κρίσιμη είναι η συμβολή της επιχειρηματικότητας και δη της νεανικής επιχειρηματικότητας στον πρωτογενή τομέα, όπου, αν και υπάρχουν θετικές εξελίξεις, όσον αφορά στην ηλικιακή σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού της ελληνικής γεωργίας, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, κυρίως ως αποτέλεσμα των σχετικών συγχρηματοδοτούμενων δράσεων, συνολικά η ευρωπαϊκή γεωργία χαρακτηρίζεται από γερασμένο ανθρώπινο δυναμικό, γεγονός που περιορίζει τις ευκαιρίες για βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Στην κατεύθυνση αυτή, η στήριξη της επιχειρηματικότητας στην πρωτογενή παραγωγή μέσα από τα μέτρα και τις δράσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027, εδράζει σε μία ολοκληρωμένη αναπτυξιακή προσέγγιση, η οποία θέτει συγκεκριμένους στόχους, όπως:

1. Την ενθάρρυνση εκκίνησης επιχειρήσεων στον πρωτογενή τομέα (start up) για την αντιμετώπιση της ανεργίας και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης. Ο συγκεκριμένος στόχος σχετίζεται με την πληθυσμιακή ανανέωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, την προσέλκυση νέων ανθρώπων και τη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού πλαισίου για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές μέσω παροχής κινήτρων, κυρίως από τα προγράμματα των Νέων Γεωργών.

2. Την εξασφάλιση ενός ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος, το οποίο ενθαρρύνει την υλοποίηση επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα με στόχο την αύξηση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσονται τα κίνητρα για επενδύσεις μέσα από προγράμματα, όπως τα Σχέδια Βελτίωσης, η Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων, τα τοπικά προγράμματα LEADER για επενδύσεις στη μεταποίηση, τη βιοτεχνία, την

οικοτεχνία και τον αγροτουρισμό, καθώς και χρηματοδοτικά εργαλεία για τη διευκόλυνση πρόσβασης των παραγωγών σε ρευστότητα (κεφάλαιο κίνησης) και δανεισμό, όπως τα Ταμεία Μικροπιστώσεων και Εγγυήσεων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας.

3. Την παροχή κινήτρων για την ενθάρρυνση δημιουργίας ή ενδυνάμωσης υγιών συλλογικών παραγωγικών σχημάτων, ενώσεων, ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, αλλά και διεπαγγελματικών οργανώσεων, ώστε να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα, η καλύτερη ενσωμάτωση των νέων παραγωγών στην αλυσίδα τροφίμων μέσω συστημάτων ποιότητας, η αποτελεσματικότερη διαχείριση και βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, η αμεσότερη συμμετοχή και πρόσβαση των παραγωγών σε αγορές, προμηθευτές και επενδύσεις, καθώς και η ζητούμενη μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της επίτευξης οικονομιών κλίμακας, που, με την ταυτόχρονη αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων (τυποποίηση-μεταποίηση), θα οδηγήσει στη βελτίωση των εισοδημάτων των παραγωγών.

4. Την ανάπτυξη βασικών υποδομών, δημοσίων και ιδιωτικών, που θα προάγουν την έρευνα, την εκπαίδευση, τη συνεργασία και την καινοτομία στον πρωτογενή τομέα, με πλήρη αξιοποίηση του επιστημονικού και γεωτεχνικού μας δυναμικού, με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών παραγωγής και εμπορίας [γεωργία ακριβείας, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, βιοοικονομία, κυκλική οικονομία, Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), ψηφιακή επιχειρηματικότητα, ηλεκτρονικό εμπόριο, ψηφιακή διαχείριση πόρων κ.λπ.], με ανάπτυξη βιώσιμων δομών συμβουλευτικής υποστήριξης των παραγωγών για τη μεταφορά γνώσης και ενημέρωσης (σύστημα AKIS), καθώς και συμπράξεων προώθησης καινοτομιών μέσω της εφαρμοσμένης έρευνας και της συνεργασίας με επιστημονικούς φορείς και φορείς της αγοράς.

Σημαντικές, επίσης, προοπτικές για τη νεανική επιχειρηματικότητα και απασχόληση στις αγροτικές περιοχές ανοίγει και η ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στις περιοχές όπου δεν υπάρχει πρόσβαση σε υπηρεσίες διαδικτύου, συνεισφέροντας στην άρση του απομονωτισμού των περιοχών αυτών, καθώς και στην πρόσβαση των κατοίκων τους σε γνώση, πληροφορίες και υπηρεσίες με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η αναβάθμιση των ευρυζωνικών υποδομών είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη εφαρμογών, όπως e-health, e-learning, e-inclusion, την εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων στις συναλλαγές τους με το κράτος, αλλά και την επέκταση του ηλεκτρονικού εμπορίου που μπορεί να αποτελέσει ένα ακόμα μέσο ενθάρρυνσης της νεανικής επιχειρηματικότητας.

5. Την ολοκληρωμένη θεώρηση του αγροτικού χώρου με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων και πολυλειτουργικών αγροτικών περιοχών, ώστε αυτές να καταστούν περισσότερο ελκυστικές στους νέους ανθρώπους, μέσω εφαρμογής τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων LEADER, προγραμμάτων δηλαδή διαφοροποίησης της οικονομικής τους βάσης, δημιουργίας συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και εισοδημάτων, ειδικά προς τη γεωργική απασχόληση, δημιουργίας συμπληρωματικότητας μεταξύ διαφορετικών τομέων και σύνδεση μεταξύ τουρισμού, πολιτισμού, φυσικού περιβάλλοντος με τη δημιουργία ολοκληρωμένων εφοδιαστικών αλυσίδων και τοπικών συμφώνων ποιότητας.

Σημαντικές, επίσης, ευκαιρίες ανάπτυξης της νεανικής επιχειρηματικότητας προσφέρει και η λεγόμενη “πράσινη οικονομία”, μέσα από τη συνεχώς αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών προϊόντων και υπηρεσιών για ποιότητα, ταυτότητα, ασφάλεια και σεβασμό στο περιβάλλον. Η “αιεφορία” και η “βιώσιμη ανάπτυξη” αποτελούν έννοιες που βρίσκονται στον πυρήνα της λογικής παρέμβασης πολιτικών και προγραμμάτων της Ε.Ε. για την αγροτική ανάπτυξη, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και οι Στρατηγικές της για τη Γεωργία «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο» και «Βιοποικιλότητα», σε συνδυασμό, βεβαίως, με την προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και των νέων τεχνολογιών, που η αξιοποίησή τους καθιστά τους αγρότες ικανούς να μπορούν ακόμη πιο αποτελεσματικά να ενσωματώνονται και να συνεισφέρουν επαγγελματικά στον ιδιαίτερα απαιτητικό πρωτογενή τομέα.

Για παράδειγμα, τα οικολογικά σχήματα του Πυλώνα Ι της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), οι γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις του Πυλώνα ΙΙ και οι γεωργικές πρακτικές, όπως η βιολογική γεωργία, η γεωργία ακριβείας ή και οι διευρυμένες δυνατότητες πρόσβασης και αξιοποίησης των διαδικτυακών υπηρεσιών, προσφέρουν σημαντικές νέες ευκαιρίες απασχόλησης, ευέλικτες και περισσότερο προσαρμοσμένες στις ανάγκες των κατοίκων της υπαίθρου.

Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης του ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, υλοποιεί τις παρακάτω δράσεις:

1. Οικονομικός Μετασχηματισμός του Αγροτικού Τομέα.

Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία οικονομιών κλίμακας και βιώσιμων εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, προωθείται η ενίσχυση των συνεταιρισμών και των συλλογικών σχημάτων, η επένδυση στην καινοτομία, στην καθετοποίηση, ενώ, ταυτόχρονα, επιδιώκεται ο δραστικός περιορισμός της παραοικονομίας.

Περιλαμβάνει 5 Υποέργα:

α. «Καινοτομία και πράσινη μετάβαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων»

Το έργο συνδέεται με τη συνεχιζόμενη μεταρρύθμιση για την υποστήριξη συλλογικών σχημάτων για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών ζητημάτων του πρωτογενούς τομέα (μικρός κλήρος).

β. «Εκσυγχρονισμός του πρωτογενούς τομέα»

Περιλαμβάνει την οικονομική ενίσχυση του αγροδιατροφικού τομέα για την πραγματοποίηση επενδύσεων με προσανατολισμό την πράσινη γεωργία και τη γεωργία ακριβείας. Αποσκοπεί στην ενθάρρυνση επενδύσεων με έμφαση στη μεταποίηση και εμπορία με κεντρικό κριτήριο την καθετοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας. Δίδεται προτεραιότητα σε συλλογικά σχήματα και αλυσίδες αξίας που εφαρμόζουν συμβολιακή γεωργία, με σκοπό την αύξηση της ψηφιοποίησης της καλλιεργητικής διαδικασίας, της υποστήριξης επενδύσεων από συλλογικά σχήματα, της ανάπτυξης συστημάτων ιχνηλασιμότητας και της προώθησης της έρευνας στον γεωργικό τομέα

γ. «Πράσινος αγροτουρισμός»

Προωθεί παρεμβάσεις για την ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού και τη διασύνδεση του με την πρωτογενή παραγωγή και τη μεταποίηση, κρίσιμου τομέα για την ανάπτυξη αγροτικών περιοχών, καθώς παρέχει ευκαιρίες για διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας.

δ. «Αναδιάρθρωση καλλιεργειών»

Στοχεύει στην αναδιάρθρωση των κυριότερων δενδρωδών καλλιεργειών της χώρας και προωθεί την εγκατάσταση νέων ποικιλιών προσαρμοσμένων στην κλιματική αλλαγή, για παραγωγή νέων προϊόντων με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα και με εξαγωγική δυναμική.

ε. «Γενετική βελτίωση ζώων»

Στοχεύει στη διατήρηση των κληρονομικών ιδιοτήτων των ζώων, στη χρήση του γενετικού υλικού των εγχώριων ελληνικών φυλών, στον έλεγχο και στη βελτίωση των αποδόσεών τους, στην ενίσχυση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών σχετικά με το γάλα και το κρέας και στη βελτίωση του ισοζυγίου εισαγωγών-εξαγωγών ζωικών προϊόντων.

2. Υδατοκαλλιέργειες.

Στοχεύει στην ενίσχυση του κλάδου, ώστε να ανταπεξέλθει στις σημαντικές δυσκολίες που αντιμετώπισε εν μέσω πανδημίας και τις επιπτώσεις των μέτρων αποτροπής της διασποράς του ιού, που ακόμα και σήμερα καλείται να διαχειριστεί.

Λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε για τα Υποέργα «Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση στη Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων» και «Εκσυγχρονισμός του Πρωτογενούς Τομέα» αποφασίστηκε η επαναπροκήρυξη των δύο Υποέργων, δίνοντας μία ακόμη ευκαιρία στα Συλλογικά Σχήματα να διευρύνουν τις δυνατότητες διεξόδου στις αγορές.

Τα παραπάνω καταδεικνύουν ότι το Ταμείο Ανάκαμψης έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται στη βάση αντιμετώπισης χρόνιων προβλημάτων του πρωτογενούς τομέα, ενώ, ταυτόχρονα, ενσωματώνει τις απαιτήσεις του σύγχρονου κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος, ώστε ο

πρωτογενής τομέας να καταστεί βιώσιμος, ανταγωνιστικός, αποτελεσματικός και ελκυστικός, δίνοντας κίνητρα σε νέους να εισέλθουν σε αυτόν και να ασχοληθούν, με προσδοκώμενο αποτέλεσμα να αυξηθεί η απασχόληση. Παρόλο που δεν αποτελεί ένα αμιγές εργαλείο κοινωνικής πολιτικής, η εφαρμογή και υλοποίησή του θέτει τις βάσεις για ένα κλάδο βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς.

Για το σύνολο των υποέργων έχουν υποβληθεί 850 αιτήσεις επενδυτικών φακέλων, ύψους Δημόσιας Δαπάνης περίπου 579 εκατομμυρίων ευρώ, γεγονός που αποδεικνύει το μεγάλο ενδιαφέρον για επενδύσεις τόσο από επιχειρήσεις όσο και από συλλογικά σχήματα στον αγροδιατροφικό τομέα, οι οποίες θα τονώσουν την αγροτική οικονομία, θα δημιουργήσουν βιώσιμες θέσεις εργασίας και θα ενισχύσουν τις τοπικές παραγωγικές δομές.

Τέλος, για τα θέματα που τίγονται στην Ερώτηση 4249/27-3-2025 και άπτονται των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού, Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης και Υγείας, διαβιβάζουμε ηλεκτρονικά την ως άνω Ερώτηση με το παρόν έγγραφο στα εν λόγω καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Υγείας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Ζεϊμπέκ Χουσεΐν
5. Βουλευτή κα Α. Αναγνωστοπούλου
6. Βουλευτή κ. Α. Ηλιόπουλο
7. Βουλευτή κα Θ. Πέρκα
8. Βουλευτή κα Μ. Τζούφη
9. Βουλευτή κα Θ. Φωτίου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού